

Porada knihoven - příjemců PV/nabídkového PV podle zákona č. 37/95 Sb. a vyhlášky MK č. 252/95 Sb.

Praha, Národní knihovna 5. dubna 2001

Seznam účastníků (podle prezenční listiny)

SVK Ústí nad Labem – ing. Aleš Brožek, ředitel brozeka@svkul.cz

Jana Lichtenbergová lichtenbergova@rhino.svkul.cz

SVK Kladno – PhDr. Jiřina Bínová, ředitelka binova@svkkl.cz

Vlasta Špánová spanova@svkkl.cz

MZK Brno – PhDr. Hana Rabušicová rabusic@mzk.cz

SVK Hradec Králové – Hana Váchová vachova@svkhk.cz

SVK České Budějovice – Hana Kalošová kalosova@cbvk.cz

SVK Ostrava – Sultana Uhlířová uhlirova@svkos.cz

SVK Plzeň - mgr. Anna Andrlová andrlova@svkpl.cz

SVK Olomouc – Dagmar Sedláčková blanka@svkol.cz

Národní knihovna ČR – mgr. Alena Suchánková, ředitelka odboru doplňování fondů

Alena.Suchankova@nkp.cz

mgr. Vlasta Havelková, vedoucí odd. dopl. dom. literatury

vlasta.havelkova@nkp.cz

mgr. Antonín Jeřábek, vedoucí Agentury ISBN isbn@nkp.cz

Městská knihovna Praha - Zdeňka Prahlova prahlovaz@mlp.cz

Ústřední zemědělská knihovna Praha – Jana Lukášková lukas@uzpi.cz

Národní lékařská knihovna Praha – mgr. Jan Vobořil voboril@ulk.anet.cz

Státní technická knihovna Praha – PhDr. Anna Patočková a.patockova@stk.cz

Knihovna Akademie věd ČR Praha – mgr. Dagmar Hartmanová hartmanova@lib.cas.cz

Státní pedagogická knihovna Komenského Praha - Jan Wittberger witt@spkk.uiv.cz

Nové knihy – PhDr. Jana Křehlová redakce@noveknihy.cz

Míša Hynková redakce@noveknihy.cz

Hosté:

doc PhDr. Jaromír Kubíček, CSc., předseda SDRUK kubicek@mzk.cz

Iva Celbová, absolventka ÚISK iva.celbova@nkp.cz

Jednání zahájil a moderoval ing. Aleš Brožek, ředitel Státní vědecké knihovny v Ústí nad Labem. Porady se jako host účastnil doc. PhDr. Jaromír Kubíček, CSc. ředitel Moravské zemské knihovny v Brně.

Moderátor úvodem informoval o diplomové práci Ivy Celbové Role knižních nakladatelství v akviziční činnosti knihoven v České republice (autorka byla přítomna), jejíž nejvýznamnější části vyjdou knižně v edici SDRUK Informační zdroje v letošním roce. Publikace by měla být praktickou příručkou pro akvizitéry, a proto autorka vítá případné náměty a k zápisu přikládá obsah diplomové práce.

V další části porady velmi stručně informovala zástupkyně redakce Nové knihy dr. Jana Křehlová o současné situaci v plnění nabídkové povinnosti nakladateli prostřednictvím Nových knih. K datu 31.3.2001 má cca 550 nakladatelů uzavřenou smlouvu s Novými knihami, počet se mění velmi nepatrně : minimální počet vydavatelů smlouvu vypovídá (např. nakl. Kopp z Českých Budějovic smlouvu vypověděl s tím, že bude informaci o vydaných titulech zasílat určeným knihovnám přímo), minimální počet dalších se ohlašuje.

Podstatná část jednání se uskutečnila formou diskuse.

Většina akvizitérů se shodovala v názoru, že informace v Nových knihách kombinací tištěné a elektronické verze jsou z hlediska akvizičního cenné. Třetina až polovina titulů je však ve 14 denním, event. delším předstihu uvedena na pulty knihkupectví a informace o vydaném titulu zveřejněná v Nových knihách je pro akvizitéra neaktuální.

Problémem je i opačný extrém : mnoho titulů vychází podstatně později než za 3 měsíce od zveřejnění v Nových knihách (časté u vydavatelství VUT Brno).

Cenný je zvyšující se počet uzavřených smluv s vydavateli skript, sborníků a informace o těchto titulech.

Akvizitěři poukazovali na fakt, že elektronická verze Nových knih na disketách (systém Codex) již nedochází a z báze (systém Clavius) na webu Nových knih nelze stahovat týdenní aktualizace. Byl vznesen velmi důrazný požadavek, aby byla elektronická verze Nových knih co nejdříve dokončena a aby se v ní dalo vyhledávat podle týdne zveřejnění v NK. Upozornili na fakt, že mnoho titulů v Nových knihách se opakuje, je zveřejněno 2x.

Kritizovali používání nezřetelných, nečitelných/malých liter (např. nečitelný údaj ISBN).

Upozornili, že v Nových knihách bývá občas zveřejněna anotace titulu, který není prodejný. Vydavatel sice zveřejní informaci o jejím vydání v Nových knihách, ale definuje ji jako interní publikaci a odmítá prodat, i když je o její koupi zájem. (Zákon nedefinuje pojem interní publikace a není zřejmé, zda mají knihovny v rámci PV na ně nárok.)

Dr. J. Křehlová na opakující se stížnost na zveřejňování neaktuálních informací odpověděla, že si je redakce této nepříjemné skutečnosti vědoma. Jednání s nakladateli o zlepšení tohoto stavu nejsou úspěšná. Nakladatelé zpravidla nejprve zásobují knihkupce a distributory, hlášení nebo titul pro zpracování anotace a publikování do Nových knih odevzdávají jako poslední v rozporu s platným zákonem i uzavřenou smlouvou. I přes masivní osvětu se situaci nedaří zlepšovat.

Národní lékařská knihovna v Praze si stěžovala, že nakladatelé mění často názvy nakladatelství nebo používají několika názvů různých v kombinaci s vlastním jménem. V mnoha případech je obtížné identifikovat, zda se jedná o téhož, event. několik různých vydavatelů.

Vedoucí agentury ISBN upozorňoval, že povinností je uvádět jméno v podobě uvedené v Obchodním rejstříku.

Počty vydavatelů v bázích nakladatelů (informace mgr. A. Jeřábka, Agentura ISBN v Národní knihovně):

Báze NAKL (nakladatelé knih a dalších typů dokumentů) : cca 5000 (z toho knižní cca 3000, hudební 42).

Báze ULNAK : 2000 (nakladatelé, kteří nevstoupili do systému ISBN)

Báze slovenských nakladatelů : 2000

Další adresy má agenda ISBN pouze v lístkové podobě, jsou to nakladatelé, jimž byl přidělen sběrný identifikátor 80-238 a kteří vydávají publikace jen ojedinele. Ročně se jedná až o 500 subjektů, takže není v silách agentury tyto údaje ukládat do báze ULNAK. Mgr. Jeřábek slíbil akvizitérům, že na vyžádání jednotlivé adresy sdělí e-mailem.

Na dotaz, zda bude ISBN povinné, odpovězeno, že není povinností nikde ve světě. Slovenský knihovnický zákon má formulaci „...knihy mají ISBN.“ Agentura zpětně doplnila ISBN u ca 1200 titulů bez ISBN.

Dotaz na spolupráci O.K. (= Ohlášené knihy) a Nové knihy. V O.K. trvá snaha zveřejňovat pouze tituly ohlášené vydavateli. Stává se, že vydavatel ohlášený titul vůbec nevydá, i když má přidělené ISBN. Časté např. u vydavatele Pragmy, který rovněž často mění název poté, co bylo přiděleno ISBN.

Byl prověřen adresář knihoven-příjemců PV/nabídkového PV včetně e-mail adres knihoven, na které mají být zasílány informace. Adresář uvádí na svém webu Národní knihovna ČR v oddíle Informace pro knihovny a vydavatele/Povinný výtisk/Adresy odběratelů povinných výtisků (http://www.nkp.cz/start/knihcin/akvizice/ODF/ODDL/Adresy_odberatelu_pv.htm). Dohodnuto, že všechny změny poštovních a e-mail. adres budou okamžitě nahlášeny Národní knihovně (mgr. V. Havelková), která adresář opraví. Nakladatelé budou upozorňováni na tuto stránku a bude jim doporučováno, aby používali pouze tyto e-mailové adresy, pokud plní nabídkovou povinnost formou elektronické pošty.

Ústřední zemědělská a lesnická knihovna upozornila na změnu názvu na **Ústřední zemědělská knihovna v Praze**.

Mgr. A. Jeřábek (Agentura ISBN) upozornil, že není jednotné přidělování ISBN vydavatelům vysokých škol, resp. jednotlivým fakultám. Např. Univerzita Karlova v Praze má přiděleno ISBN jednotlivým fakultám (právnícká, lékařská atd.).

Dr. J. Křehlová na dotaz o zveřejňování informací v Nových knihách o vydávaných titulech knihovnami-příjemci PV odpověděla, že je bezplatné, i když knihovny nemají podepsanou smlouvu s Novými knihami.

Mgr. V. Havelková (odbor doplňování fondů Národní knihovny v Praze) uvedla zkušenosti Národní knihovny s neplněním povinnosti odevzdávat povinné výtisky.

Národní knihovna v roce 2000 rozeslala 1000 doporučených dopisů, resp. uskutečnila telefonátů na nedodané PV.

PV v roce 2000 činil 33.501 knihovních jednotek, z toho jedna třetina byla získána až po urgenci.

Národní knihovna vyžaduje důsledně odevzdání všech typů povinných výtisků, které jim zákon umožňuje včetně např. nástěnných kalendářů.

V letech 1996 – 2000 Národní knihovna v Praze podala 28 podnětů pro správní řízení (22 knihy, 5 grafika, 1 elektronické dokumenty) Magistrátu hl.m.Prahy a příslušným okresním úřadům (podle sídla vydavatele). Mnohé okresní úřady byly bezradné a žádaly Národní knihovnu o informace, jak postupovat.

Národní knihovna žádá naléhavě knihovny-příjemce PV, aby se zapojily do správního řízení, resp. aby stejně důsledně dbaly na dodržování zákona a podávaly podněty místně příslušným okresním úřadům na neodevzdávání povinných výtisků regionálních dokumentů. Aby jim usnadnila práci, poskytla Vzor oznámení pro porušování zákona č. 37/95 Sb. o neperiodických publikacích adresované knihovnou příslušnému okresnímu úřadu (je přiložen k zápisu).

SVK Plzeň 1x vyvolala správní řízení. Úřady vyžadují (ačkoliv to zákon ani vyhláška nepředepisuje) mnoho průvodních informací, jejichž zpracování knihovnu velmi zatěžuje. Okresní úřady v mnoha případech o existenci vydavatele nevědí, vyžadují od knihovny doklady, kolikrát a jakým způsobem, s jakou odpovědí knihovna urgovala apod. Přesto knihovna přistoupí k vyvolání dalšího správního řízení. Současně informovala, že jiné typy dokumentů (kromě knih) knihovně nikdy odevzdány nebyly.

SVK Kladno komplikovaně korespondovala s vydavatelem CD disků (Vydavatelství Nibiru,

ing. Tomáš Janeček, Praha), který trval na jednání s ředitelkou odboru literatury a knihoven Ministerstva kultury a odmítal odevzdat bezplatně PV CD disků s tím, že tyto nejsou předmětem zákona.

SVK Kladno odpověděla na několik písemných vyzvání Magistrátu hl.m.Prahy s tím, že vydavatel se sídlem v Praze neodevzdal ani po urgencích PV a tím se připojila k návrhům podání Národní knihovny.

Národní lékařská knihovna upozornila Institut pro místní správu (zařízení MV) se sídlem Praha 2, Hyberská ul., že se na jejich tisky vztahuje zákon o odevzdávání PV. Zákon Institut neznal.

SVK Hradec Králové z finančních důvodů PV placený záměrně nevymáhá. Podle nového územního rozdělení státu na kraje se změnil území, ze kterého budou knihovny příjemci regionálního povinného výtisku.

Příprava 11. semináře o akvizici, který se uskuteční 6. června 2001 v SVK Kladno

Navrženo, aby jedním z témat byla akvizice seriálů (komplikované mj. i vzhledem k předpokládané změně tiskového zákona, který bude rozšířen o další knihovny (krajské), na které se bude vztahovat právo na bezplatný povinný výtisk seriálů). Totéž platí u regionálního povinného výtisku neperiodických publikací (zákon č. 37/95 Sb., vyhláška MK č. 252/95 Sb.). SVK Plzeň doporučila, aby se seminář zabýval mj. i akvizičním zpracováním seriálů, které je podkladem pro souborné katalogy seriálů. O příspěvek bude požádána dr. Nová z Národní knihovny.

Jedním z možných témat je i akvizice elektronických dokumentů (návrh dr. Patočkové ze Státní technické knihovny). Téma může být zajímavé nejen pro odborné knihovny.

Všichni účastníci porady obdrželi tištěnou podobu soupisu vydavatelů, se kterými má redakce Nové knihy k 31.3.2001 uzavřenou smlouvu (předala redakce Nové knihy).

Zapsala Jiřina Bínová Kádnerová

8. dubna 2001

OBSAH

1.	AKVIZIČNÍ ČINNOST KNIHOVEN.....	
1.1	Význam výrazu akvizice.....	
1.2	Postup při akvizici.....	
1.2.1	<i>Vyhledávání titulů.....</i>	
1.2.2	<i>Výběr titulů.....</i>	
1.2.3	<i>Získávání vybraných titulů.....</i>	
2.	SUBJEKTY KNIŽNÍHO TRHU (RESP. KNIŽNÍ KULTURY) A VZTAHY MEZI NIMI	
2.1	Subjekty knižního trhu.....	
2.2	Vztah knihovna – knihkupec.....	
2.3	Vztah knihovna – knižní distributor.....	
2.4	Vztah knihovna – nakladatel.....	
2.4.1	<i>Knihovny a nakladatelé v ČR - partneři či soupeři?.....</i>	
3.	ZDROJE INFORMACÍ O VYCHÁZEJÍCÍCH KNIŽNÍCH TITULECH POSKYTOVANÝCH NAKLADATELEM.....	
3.1	Ediční plány nakladatelů (tištěné).....	
3.1.1	<i>Obsahová analýza edičních plánů českých nakladatelství.....</i>	
3.2	Cataloguing in Publication (CIP).....	
3.2.1	<i>Program CIP v České republice.....</i>	
3.3	International Standard Book Number (ISBN).....	
3.3.1	<i>Historie.....</i>	
3.3.2	<i>Role systému ISBN v prostředí knižní kultury.....</i>	
3.3.3	<i>Struktura ISBN.....</i>	
3.3.4	<i>Správa systému ISBN.....</i>	
3.3.5	<i>Systém ISBN v České republice.....</i>	
3.4	Periodický tisk.....	
3.4.1	<i>Periodický tisk a další publikace specializované na oblast české knižní kultury přinášející informace o nových knižních titulech.....</i>	
3.5	Nabídková povinnost nakladatelů vůči knihovnám v ČR.....	
3.5.1	<i>Legislativní vymezení nabídkové povinnosti.....</i>	
3.5.2	<i>Plnění nabídkové povinnosti prostřednictvím týdeníku Nové knihy.....</i>	
3.5.3	<i>Nabídková povinnost očima nakladatelů.....</i>	
3.6	Books in Print.....	
3.6.1	<i>Katalog skladovaných knih v České republice.....</i>	
3.7	Webové stránky nakladatelů.....	
3.7.1	<i>Analýza webových stránek českých nakladatelství.....</i>	
3.7.2	<i>Využívanost bibliografických údajů na webových stránkách českých nakladatelů ze strany knihoven.....</i>	
3.8	Knižní veletrhy.....	
3.9	Vyžádání informací o vycházejících knižních titulech.....	
3.10	Centrální zajištění informací a služeb pro subjekty knižního trhu.....	
4.	ZÍSKÁVÁNÍ KNIŽNÍCH TITULŮ PROSTŘEDNICTVÍM NAKLADATELE.....	
4.1	Povinný výtisk.....	
4.1.1	<i>Historický vývoj.....</i>	
4.1.2	<i>Současnost.....</i>	

<u>4.1.3</u>	<u>Praxe v oblasti povinného výtisku ve vybraných zemích.....</u>
<u>4.1.4</u>	<u>Povinný výtisk v České republice.....</u>
<u>4.2</u>	<u>Objednávání a nákup knižních titulů u nakladatele (v tradiční podobě).....</u>
<u>4.3</u>	<u>Objednávání a nákup knižních titulů prostřednictvím webových stránek nakladatele (a dalších subjektů knižního trhu) aneb Internetové knihkupectví.....</u>
<u>4.3.1</u>	<u>Typy internetových knihkupectví.....</u>
<u>4.3.2</u>	<u>Internetová versus kamenná knihkupectví.....</u>
<u>4.3.3</u>	<u>Internetová knihkupectví ve světě.....</u>
<u>4.3.4</u>	<u>Internetová knihkupectví v prostředí českého Internetu.....</u>
<u>4.3.5</u>	<u>Postup při nákupu v internetovém knihkupectví.....</u>
<u>4.3.6</u>	<u>Nakupují české knihovny v internetových knihkupectvích?.....</u>

Vzor

oznámení o porušování zákona č. 37/95 Sb. o neperiodických publikacích adresované knihovnou příslušnému okresnímu úřadu

Adresa OÚ
datum

Věc: návrh na zahájení správního řízení o uložení pokuty podle § 5, odst. 3 zákona č. 37/95 Sb. o neperiodických publikacích *

Žádáme o zahájení správního řízení o uložení pokuty dle § 5, odst. 3 zákona č. 37/1995 Sb. vydavateli :

Název vydavatele (firmy), jméno majitele (*je-li známo*)
adresa, příp. více jeho adres

Uvedený vydavatel přes opakované urgencye (kopie urgencí viz příl. 1) nedodal knihovně (*název knihovny*) povinné výtisky podle § 3, bodu 1 citovaného zákona. Soupis nedodaných publikací je uveden v příloze č. 2. **

Žádáme o laskavé informování o průběhu správního řízení.

S pozdravem

(*ředitel knihovny*)

2 přílohy
(*přiložit možno i kopie další korespondence s vydavatelem*)

* *obdobně se postupuje při porušení jiného ustanovení (nabídkové povinnosti, ...)*

** *u každého titulu v soupisu nutno uvést pokud možno úplný záznam - pro zahájení správního řízení je důležitý rok vydání -(pokutu lze udělit ... nejdéle do tří let od doby, kdy k porušení povinnosti došlo)*

(2.4.2001)